Dosarul nr. 21r-957/22 Judecătoria Hâncești sediul Central
1-19149613-02-21r-05072022 Judecător: Roic-Botezatu Lilia

D E C I Z I E
În numele Legii
(dispozitiv)

01 noiembrie 2023 mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău
Având în componența sa:
Președintele ședinței de judecată Iordan Iurie
Judecători Teleucă Stelian și Cojocari Elena
Cu participarea:
Avocatului *****
Condamnatei *****

judecând în ședința publică în ordine de recurs, *recursul avocatului ***** în interesele condamnatei *****și recursul directorului Penitenciarului nr. 7 Rusca, *****,* declarate împotriva încheierii Judecătoriei Hâncești sediul Central din 17 iunie 2022, prin care a fost admisă parțial plângerea condamnatei *****împotriva administrației Penitenciarului nr. 13 Chișinău, Penitenciarului nr. 11 Bălți, Penitenciarului nr. 16 Pruncul și Penitenciarului nr. 7 Rusca referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Procedura de citare fiind îndeplinită.

Verificând legalitatea încheierii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, conducându-se de prevederile art. 447-449 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău,-

D E C I D E:

Admite recursul *avocatului ***** în interesele condamnatei *****și recursul directorului Penitenciarului nr. 7 Rusca, *****, casează încheierea Judecătoriei Hâncești sediul Central din 17 iunie 2022, prin care a fost admisă parțial plângerea condamnatei *****împotriva administrației Penitenciarului nr. 13 Chișinău, Penitenciarului nr. 11 Bălți, Penitenciarului nr. 16 Pruncul și Penitenciarului nr. 7 Rusca referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor

omului și a libertăților fundamentale, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul pronunțării.

Președintele ședinței Iordan Iurie

Judecător Cojocari Elena

Judecător Teleucă Stelian

Dosarul nr. 21r-957/22 Judecătoria Hâncești sediul Central

1-19149613-02-21r-05072022 Judecător: Roic-Botezatu Lilia

D E C I Z I E

În numele Legii

01 noiembrie 2023 mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa:

Președintele ședinței de judecată Iordan Iurie

Judecători Teleucă Stelian și Cojocari Elena

Cu participarea:

Avocatului *****

Condamnatei *****

judecând în ședința publică în ordine de recurs, *recursul avocatului ***** în interesele condamnatei *****și recursul directorului Penitenciarului nr. 7 Rusca, *****,* declarate împotriva încheierii Judecătoriei Hâncești sediul Central din 17 iunie 2022, prin care a fost admisă parțial plângerea condamnatei *****împotriva administrației Penitenciarului nr. 13 Chișinău, Penitenciarului nr. 11 Bălți, Penitenciarului nr. 16 Pruncul și Penitenciarului nr. 7 Rusca referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Procedura de citare fiind îndeplinită.

Verificând legalitatea încheierii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău,-

A C O N S T A T A T :

1. La data de 18.09.2019, condamnata *****s-a adresat cu plângere în judecătoria Hâncești împotriva administrației Penitenciarul nr.11 Bălți, Penitenciarul nr.13 Chișinău, Penitenciarului nr.16 Pruncul și plângerea avocatului ***** în interesele condamnatei *****împotriva administrației Penitenciarului nr.7 Rusca, referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamental.

În motivarea plângerii, a indicat că s-a aflat în condiții inumane începând cu 07.01.2022 până la înaintarea plângerii, unde s-a aflat în condiții inumane de detenție în care și în prezent se află în Penitenciarul nr.7 Rusca, în Penitenciarul nr.11 Bălți, Penitenciarul nr.13 Chișinău, unde sa aflat într-un spațiu izolat cu mai multe persoane căreia îi revenea mai puțin spațiu de 4 m2 locativ personal ceia ce a dus la nerespectarea condițiilor de detenție din Penitenciare.

Ulterior la 06.02.2020, condamnata a mai formulat o plângere privind constatarea condițiilor de detenție degradante și inuman.

2. Prin încheierea Judecătoriei Hâncești sediul Central din 17 iunie 2022, s-a admis parțial plângerea condamnatei *****îndreptată împotriva administrației Penitenciarul nr.13 Chișinău, Penitenciarul nr.11 Bălți, Penitenciarului nr.16 Pruncul și Penitenciarului nr.7 Rusca, cu privire la condițiile de detenție conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, care afectează grav drepturile condamnatei garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

S-a constatat faptul că, condamnata *****, în perioada 10.01.2012 pînă la 12.10.2012 a fost deținută în cadrul Penitenciarului nr.11 Bălți – o perioadă de 276 zile de detenție în condiții inumane, față de care a înregistrat statut de prevenit.

În conformitate cu prevederile art. 473^2 alin. (6) și art. 385 alin. (5) Cod procedură penală, pentru total 276 zile de detenție în condiții inumane pentru care *****a înregistrat calitatea de prevenit, se reduce pedeapsa condamnatei cu încă 276 zile.

Se constatat faptul că, condamnata *****începând cu 13.10.2012–05.12.2012, 25.12.2012-05.06.2013, 05.07.2013-15.07.2013, 15.09.2013-05.02.2014, 15.03.2014-05.09.2014, 25.10.2014-05.11.2014, 20.05.2019-17.06.2019, 07.10.2019-23.10.2019 a fost deținută în cadrul Penitenciarului nr.11 Bălți - o perioadă de 600 zile detenție în condiții inumane, față de care a înregistrat statut de condamnat.

Pentru 600 zile de detenție în Penitenciarul nr.11 Bălți a lui *****în condiții inumane, în calitate de condamnat, s-a redus pedeapsa cu 120 zile, calculându-se 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție, în conformitate cu prevederile art.473^4 alin. (4) din Codul de procedură penală.

S-a constata faptul că, condamnata *****, începînd cu 20.12.2012-24.12.2012, 16.07.2013-19.07.2013, 09.09.2013-14.09.2013, 06.03.2014-

14.03.2014, 06.11.2014-18.11.2014, 11.02.2016-28.04.2016, 03.05.2017-04.08.2017, 03.05.2019-20.05.2019, 27.09.2019-07.10.2019 a fost deținută în cadrul Penitenciarului nr.13 Chișinău - o perioadă de 229 zile în condiții inumane, față de care a înregistrat statut de condamnat.

Pentru 229 zile de detenție în Penitenciarul nr.13 Chișinău a lui *****în condiții inumane, în calitate de condamnat, s-a redus pedeapsa cu 66 zile, calculându-se 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție, în conformitate cu prevederile art.473^4 alin. (4) din Codul de procedură penală.

S-a constatat faptul că, condamnata *****începând cu 06.12.2012-20.12.2012, 06.06.2013-04.07.2013, 06.02.2014-06.03.2014, 06.09.2014-24.10.2014, 15.07.2015-05.11.2015, 13.06.2016-11.07.2016, 10.10.2016-18.11.2016, 13.03.2017-07.04.2017, 06.10.2017-18.12.2017, 12.03.2018-25.05.2018, 19.10.2018-19.12.2018, 25.07.2019-22.08.2019, 23.10.2019-05.12.2019 a fost deținută în cadrul Penitenciarului nr.16 Pruncul - o perioadă de 594 zile detenție în condiții inumane, față de care a înregistrat statut de condamnat.

Pentru 594 zile de detenție în Penitenciarul nr.16 Pruncul a lui *****în condiții inumane, în calitate de condamnat, s-a redus pedeapsa cu 118 zile, calculându-se 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție, în conformitate cu prevederile art.473^4 alin. (4) din Codul de procedură penală.

În privința perioadei rămase de 9 zile de detenție în condiții inumane în Penitenciarul nr.13 Chișinău și pentru 4 zile de detenție în condiții inumane în Penitenciarul nr.16 Pruncul și care nu au putut fi împărțite la 10, s-a acordat în calitate de despăgubire condamnatei *****suma de bani în mărime de 1 unități convenționale, ce constituie în total (450 lei + 200 lei) 650,00 (șase sute cincizeci) lei, și anume , o unitate convențională pentru fiecare zi în care a suferit încălcarea condițiilor de detenție, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al RM.

S-a constatat reducerea totală a pedepsei condamnatei *****, cu 580 zile (cinci sute optzeci) după formula (276+120+66+118 zile statut condamnat = 580 zile detenție în condiții inumane).

S-a constatat încasarea totală din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al RM în calitate de despăgubiri condamnatei *****, suma de bani în mărime de 450 lei pentru 9 zile și 200 lei pentru 4 zile, rămase de detenție și care nu au putut fi împărțite la 10, după formula (9 zile de detenție în Penitenciarul nr.13 Chișinău și 4 zile de detenție în Penitenciarul nr.16 Pruncul = 13 zile x cu 1 unități (50 lei) =650 lei).

Plângerea condamnatei *****și a avocatului *****, cu privire la constatarea condițiilor inumane și degradante în Penitenciarul nr.7 Rusca, condiții contrar prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertății fundamentale – s-a respins ca nefondată.

În ordinea art. 473^4 alin. (3) Cod de procedură penală, s-a obligat administrația Penitenciarului nr.13 Chișinău, Penitenciarul nr.11 Bălți și

Penitenciarul nr.16 Pruncul, să înlăture condițiile precare de detenție, stabilindu-i un termen de 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară va informa instanța de judecată despre executarea prezentei încheieri.

3. *Nefiind de acord cu încheierea primei instanțe, avocatul ***** în interesele condamnatei *****,* a declarat recurs prin care și-a exprimat dezacordul cu soluția instanței de fond, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a încheierii Judecătoriei Hâncești sediul Central din 17 iunie 2022, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri, prin care va fi calculată reducerea totală a pedepsei condamnatei *****, cu 699 zile (șase sute nouăzeci și nouă), inclusiv pentru 600 zile de detenție în Penitenciarul nr. 11 Bălți, reducerea pedepsei cu 180 zile, calculându-se 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție, pentru 594 zile de detenție în Penitenciarul nr.16 Pruncul cu 177 zile, calculându-se 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție, în rest hotărârea instanței de fond să fie menținută.

În motivarea cererii de recurs avocatul a invocat că contestă încheierea instanței de fond doar în partea coeficientului reducerii pedepsei în calitate de condamnat, conform prevederilor art.473/4 alin. (4) din Codul de procedură penală și nu contestă respingerea plângerii cu privire la constatarea condițiilor inumane și degradante în Penitenciarul nr.7 Rusca.

Susține că instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt, corect a efectuat calcul perioadei detenției în penitenciarele nr. 11, 13 și 16, corect a ținut cont și de Rapoartele Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și Tratamentelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante, practica CEDO.

Conform art.473/4 alin. (4) din Codul de procedură penală, în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art. 473/2 alin. (3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ și aplecând aceasta norma, instanța de fond a calculat 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție.

Înțelege, că instanța judecă cauzele penale conform propriei convingeri, însă solicită a fi calculată reducerea pedepsei pentru condamnat, detenția în penitenciarele nr. 11 și 16, cu 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție, la caz nefiind necesare administrarea de noi probe, or pe parcurs a 3 ani au fost examinate multiple probe, constatările instanței de fond nefiind puse la îndoială, motivarea având caracter suficient și clar.

Susține că recalcularea solicitată poate fi efectuată de către instanța de recurs cu emiterea unei hotărâri noi în partea calculării reducerii 3 zile pentru 10 zile de detenție, propunând ca pentru 600 zile de detenție în Penitenciarul nr. 11 Bălți a lui *****în condiții inumane, în calitate de condamnat, să i se reducă pedeapsa cu 180 zile, calculându-se 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție, în conformitate cu prevederile art.473/4 alin. (4) din Codul de procedură penală; pentru 594 zile de detenție în Penitenciarul nr.16 Pruncul a lui *****în condiții inumane, în calitate de condamnat, să i se reducă pedeapsa cu 177 zile,

calculându-se 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție, în conformitate cu prevederile art.473/4 alin. (4) din Codul de procedură penală; să se constate reducerea totală a pedepsei condamnatei *****, cu 699 zile (șase sute nouăzeci și nouă) după formula (276+180+66+177 zile statut condamnat = 699 zile detenție în condiții inumane).

3.1 *La fel, nefiind de acord cu încheierea instanței de fond, recurs în termen a declarat directorul Penitenciarului nr. 7 Rusca,* ***** solicitând casarea integrală a încheierii Judecătoriei Hâncești sediul Central din 17.06.2022, pronunțarea unei noi hotărâri prin care plângerea condamnatei *****împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenție, cu reducerea pedepsei, să fie respinsă.

În motivarea recursului înaintat instituția penitenciară a invocat că, judecătorul greșit a ajuns la concluzia că în privința condamnatei *****sunt aplicabile prevederile alin. (5) al art. 385 din Codul de procedură penală, soluție ce a dus la reducerea termenului de pedeapsă cu 276 zile.

Or, legiuitorul în preambulul articolului 382 din Codul de procedură penală a statuat următoarele „completul de judecată sau judecătorul, când judecă singur cauza, deliberează mai întâi asupra chestiunilor de fapt și apoi asupra chestiunilor de drept, iar, chestiunile asupra cărora urmează să se expusă completul sau judecătorul sunt prevăzute la art. 385 *Idem ”.*

Astfel, doar la adoptarea sentinței, completul de judecată sau judecătorul, urmează să soluționeze chestiunile respective și să se expună asupra acestora, prevederile art. 385 din Codul de procedură penală sunt aplicabile exclusiv pentru prevenit și nici de cum față de persoana condamnată care deja execută pedeapsa închisorii stabilită și definitivă.

In context precizează faptul că, plângerea împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, poate fi înaintată de către condamnat sau prevenit în conformitate cu prevederile art. 473^2 din Codul de procedură penală.

Sau din plângerile formulate de condamnata *****precum și în cadrul ședinței de judecată, aceasta nu a solicitat să-i fie acordate careva despăgubiri în valută bănească și anume în cazul în care partea neexecutată din pedeapsă nu permite deducerea integrală a reducerii pedepsei sau perioada încălcării condițiilor de detenție este mai mică de 10 zile, în privința perioadei rămase condamnatul poate solicita despăgubire în valoare bănească.

Accentuează faptul că, deși remediul național de constatare a condițiilor de detenție a fost implementat din 01 ianuarie 2019, totuși, persoanele care se considerau vătămate în drepturi prin deținerea în condiții contrare art. 3 CEDO până la data intrării în vigoare a remediului respectiv, aveau posibilitatea de a

înainta cerere în instanța națională în procedură civilă pentru obținerea despăgubirilor de rigoare sau de a înainta cereri către Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

În această ordine de idei, constată că judecătorul eronat, neîntemeiat și contrar competenței a aplicat prevederile art. 385 alin. (5), art. 473^4 alin. (4) din Codul de procedură penală și ca urmare neîntemeiat a dispus reducerea termenului condamnatei *****cu 580 zile și acordarea a despăgubirii bănești în suma de 650 lei.

Remarcă faptul că, în cadrul ședinței reprezentantul penitenciarului a prezentat un șir de materiale și acte probatorii privind condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 16-Pruncul, Penitenciarul nr. 11-Bălți și Penitenciarul nr.13-Chișinău, inclusiv material foto, cărora instanța a neglijat să le dea apreciere.

Totodată remarcă și faptul că, deși condamnatul, a solicitat constatarea condițiilor de detenție în mai multe instituții penitenciare în care ultimul s-a deținut, invocând aceleași temeiuri de fapt și de drept, instanța de judecată urma să analizeze și să aprecieze temeinicia circumstanțelor relatate în mod separat pentru fiecare instituție penitenciară în parte, atât în baza probelor anexate la raport, cât și conform rapoartelor instituțiilor naționale și internaționale în domeniu, pentru a adopta o decizie obiectivă și legală, or în conținutul încheierii instanța făcând trimitere la mai multe cauze la CEDO care se referă în mare parte la condițiile de detenție din Penitenciarul nr.13-Chișinău, nici de cum la celelalte penitenciare vizate în plângere.

4. *În ședința de judecată a instanței de recurs, avocatul ***** în interesele condamnatei *****, cât și ultima* au susținut argumentele invocate în cererea de recurs, pledând pentru admiterea acesteia și respingerea cererii de recurs înaintate de către instituția penitenciară o aceasta este nefondată.

Reprezentantul instituției penitenciare fiind legal citat la adresa de email al instituției penitenciare, nu s-a prezentat în ședință, astfel că instanța de recurs ținând cont de prevederile art. 412 alin. (5) Cod de procedură penală, a dispus examinarea cauzei în lipsa părții citate legal.

5. Examinând materialele prezentate, în raport cu motivele recursului declarat, ținând cont de opinia participanților la proces, Colegiul penal consideră justificat de a admite cererile de recurs, a casa încheierea recurată cu dispunerea rejudecării cauzei, din următoarele considerentele.

recursul, instanța admite recursul și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare.

Conform art. 441 alin. (2) Cod procedură penală, instanța de recurs examinează cauza în limitele temeiurilor prevăzute în art. 444, însă ea este obligată ca, în afara temeiurilor invocate și cererilor formulate de recurent, să examineze întreaga cauză sub toate aspectele, dar fără a agrava situația părții în favoarea căreia s-a declarat recurs.

Analizând normele de drept aplicabile cazului, instanța stabilește, că potrivit prevederilor art. 469 alin. (1) pct. 17^1) Cod de procedură penală, la

executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la constatarea condițiilor de detenție a condamnaților.

Potrivit art. 471 alin. (1) Cod de procedură penală, chestiunile specificate la art. 469 alin. (1) pct. 5), 11) și 14) se soluționează de către judecătorii instanței de drept comun, iar chestiunile prevăzute la celelalte puncte din art. 469 alin. (1) se soluționează de către judecătorul de instrucție la demersul instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia ori, după caz, la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituției care pune în executare pedeapsa. Soluționarea de către instanța de judecată a chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1) și 2) se efectuează în condițiile prevăzute la art.266 și 267 din Codul de executare și numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite. În cazul soluționării chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1), 2), 4), 7)-9), instituția care pune în executare pedeapsa este obligată să prezinte raportul de evaluare privind comportamentul condamnatului, iar în cazul soluționării chestiunii prevăzute la art.469 alin.(1) pct.3), și raportul medical respectiv. În ședința de judecată se citează autorul demersului cu privire la soluționarea chestiunii solicitate.

Potrivit art. 473^2 Cod de procedură penală, (1) Plângerea împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului, garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, poate fi înaintată de către condamnat sau prevenit, personal sau prin intermediul unui avocat, la instanța de judecată în a cărei rază teritorială se află instituția penitenciară în care se deține condamnatul sau prevenitul ori, după caz, din care a fost eliberat. (2) Plângerea referitoare la condițiile de detenție menționate la alin.(1) trebuie să conțină datele privind perioada și locul detenției, precum și descrierea detaliată a condițiilor materiale care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului, cu solicitarea de a obliga administrația instituției penitenciare să înlăture condițiile materiale contestate. La plângere pot fi anexate explicațiile altor condamnați sau preveniți, copiile plângerilor anterioare, adresate administrației instituției penitenciare sau autorităților de supraveghere, și răspunsurile lor, alte probe relevante. Concomitent cu depunerea plângerii, se expediază o copie a acesteia, cu anexarea materialelor respective, către organul care pune în executare sentința sau încheierea. (3) Condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei. (4) În cazul în care partea neexecutată din pedeapsă nu permite deducerea integrală a reducerii pedepsei sau perioada încălcării condițiilor de detenție este mai mică de 10 zile, în privința perioadei rămase condamnatul poate solicita despăgubire în valoare bănească. (5) Plângerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile

condamnatului sau ale prevenitului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în termen de 6 luni de la data când nu mai sunt deținuți în astfel de condiții, dar nu mai târziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenție.

În conformitate cu prevederile art. 473^3 Cod de procedură penală, (1) Plângerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se examinează de către judecătorul de instrucție, cu participarea condamnatului sau a prevenitului și, după caz, a avocatului acestuia și a reprezentantului administrației instituției penitenciare. (2) Sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat sau prevenit și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare. (3) Pentru examinarea plângerii, reprezentantul administrației instituției penitenciare prezintă instanței de judecată în scris, în termen de 10 zile, un raport în care răspunde la toate pretențiile invocate de condamnat sau prevenit în plângere, cu menționarea măsurilor întreprinse pentru înlăturarea condițiilor de detenție contestate, dacă asemenea măsuri au fost întreprinse. Copia raportului și a materialelor anexate la acesta se înmânează condamnatului sau, după caz, prevenitului care a depus plângerea de către reprezentantul administrației instituției penitenciare. (4) Termenul maxim de examinare a plângerii referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului este de 3 luni.

Potrivit prevederilor art. 473^4 Cod de procedură penală, (1) La evaluarea condițiilor de detenție, instanța de judecată dă apreciere atît probelor prezentate de părți, cît și rapoartelor instituțiilor naționale și internaționale în domeniu. (2) La evaluarea condițiilor de detenție, instanța de judecată ține cont de efectele cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale condamnatului sau ale prevenitului, precum și de perioada în care condamnatul sau prevenitul a fost deținut în condițiile contestate. (3) În urma constatării faptului că condamnatul sau prevenitul a fost deținut în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, instanța de judecată obligă administrația instituției penitenciare să înlăture condițiile precare de detenție, stabilindu-i un termen concret, care nu va depăși 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară informează instanța de judecată despre executarea încheierii. (4) În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ. (5) În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei în condițiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privința perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului a sumei bănești în mărime de până la 2 unități convenționale pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea

condițiilor de detenție, precum și a costurilor și cheltuielilor aferente. (6) În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473[2] alin.(3), preveniții sunt despăgubiți în conformitate cu art.385 alin.(5) și (6) sau, după caz, aceștia pot înainta o acțiune civilă. (7) Reducerea pedepsei sau, după caz, încasarea despăgubirii în valoare bănească, prevăzute la alin.(4) și (5), se efectuează indiferent de confirmarea sau neconfirmarea vinovăției organului care pune în executare sentința sau încheierea ori a persoanelor publice din cadrul acestui organ. (8) Dacă nu se constată încălcări ale prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în cadrul executării pedepsei sau al detenției preventive, instanța de judecată dispune respingerea plângerii. (9) Încheierea adoptată în condițiile prezentului articol este executorie imediat, însă poate fi atacată cu recurs la curtea de apel de către părți, în termen de 10 zile de la data pronunțării, prin intermediul instanței de fond. În cazul încasării mijloacelor bănești, încheierea instanței de judecată se execută în condițiile prevăzute de Codul de executare.

6. Verificând legalitatea și temeinicia încheierii atacate, instanța de recurs constată că, instanța de fond a examinat cauza superficial, fără a cerceta minuțios sub toate aspectele circumstanțele cazului în raport cu probele cauzei date, or, din materialele cauzei urmează că în situația din speță instanța de fond nu s-a expus asupra condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 7 Rusca.

Colegiul menționează că instanța deși era obligată la examinarea plângerilor declarate, să argumenteze convingător fiecare motiv invocat în parte, a ignorat prevederile legale și a pronunțat o încheiere nemotivată.

Potrivit prevederilor art. (7) Cod de procedură penală, procesul penal se desfășoară în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale prezentului cod.

În orice societate democratică, protecția persoanei este una din atribuțiile de bază ale statului.

Conform art. 20 a Constituției Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la satisfacție efectiva din partea instanțelor judecătorești atunci când drepturile, libertățile și interesele acesteia au fost violate.

Raportând materialele cauzei la prevederile legale enunțate mai sus se constată că, ultimele nu au fost respectate întocmai de către instanță ceea ce a dus la emiterea unei încheieri nemotivate.

7. În acest context, instanța deși era obligată să examineze si să se expună asupra fiecărui motiv, argument, aspect de încălcare a prevederilor legale, invocate în acest sens în cererea înaintată, potrivit acestor prevederi legislatorul a prevăzut expres rolul activ pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă a circumstanțelor cauzei.

Or, neexpunerea asupra unei cerințe, se egalează cu faptul că nu au fost auzite părțile. Conform practicii CEDO, în cauza Fomin c. Moldovei, Cererea nr. 36755/06, Curtea a statuat că: „Rolul unei Decizii motivate este să

demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult, o Decizie motivată oferă părților posibilitatea de a o contesta precum și posibilitatea ca Decizia să fie revizuită de către o Instanță de Recurs". Doar prin adoptarea unei decizii motivate, poate avea loc un control public al administrației Justiției (c.f. Hirvisaariv. Finland, nr. 49684/99, parag. 30, 27.09.2001).

CEDO, în speța Luka contra României a evidențiat că art. 6 implică faptul că deciziile instanțelor trebuie să precizeze în mod suficient motivele pe care se întemeiază, astfel încât să arate că părțile au fost ascultate și să garanteze posibilitatea unui control public al administrării justiției. Altfel spus, art. 6 îi atribuie „instanței" obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor părților, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora și fără a fi înțeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, citată anterior, p. 19-20, pct. 59 și 61). Curtea evidențiază că trebuie să se țină seama de relevanța și incidența argumentului sau motivului cu privire la care instanța nu s-a pronunțat la încheierea cauzei [Jahnke și Lenoble împotriva Franței (dec.), nr. 40490/98, CEDO 2001-IX; și Dima împotriva României, 16 noiembrie 2006].

8. Mai mult, motivarea hotărârilor este o garanție pentru părți că, cererile lor au fost analizate cu atenție și oferă posibilitatea exercitării controlului judiciar. Analiza pe care instanța o face în legătură cu motivele de fapt și de drept care i-au format convingerea, în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, concisă și fermă, într-un cuvânt să aibă putere de convingere. La fel de exactă trebuie să fie motivarea și în ce privește cererile pe care le-a respins. Nemotivarea hotărârii sau o motivare necorespunzătoare vor atrage casarea ei.

Lipsa unei motivări adecvate cerințelor legii într-o hotărâre judecătorească afectează grav respectarea garanțiilor procedurale a părților la un proces echitabil. În același timp se precizează că, obligația instanței de a-și motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil. Or, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal. *(Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) §85)*

9. Colegiul penal consideră că, argumentele invocate de participanții la proces sunt importante pentru rezultatul procesului și necesită un răspuns concret în hotărâre. Pe când abținerea instanței ierarhic inferioare de furnizarea unui răspuns explicit la un șir de argumente invocate, constituie o încălcare a art. 6 alin. (1) CEDO, deoarece participanților nu le-a fost acordată posibilitatea de a ști dacă aceste argumente au fost neglijate sau respinse, și în ultimul caz, cauzele acestei respingeri.

Din cele expuse mai sus, instanța de recurs statuează că concluziile neclare, incomplete, incerte expuse de instanțele ierarhic inferioare fără a se arăta o apreciere a argumentelor invocate de reclamant constituie o nemotivare a

hotărârii, iar nemotivarea hotărârii, prin prisma practicii CEDO se echivalează cu neexaminarea fondului cauzei.

Din interpretarea art. 6 al CEDO, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora.

Procedând în asemenea mod, instanța de fond n-a acordat deplină eficiență prevederilor legale astfel, la judecarea cauzei, se constată erori judiciare.

Aceste erori judiciare se exprimă prin modul de cercetare și apreciere a probelor prezentate de părți, de gradul de percepție și analiză a materialului cauzei raportat la conținutul normativ pe care se bazează cererea, astfel nemotivarea hotărârii, prin prisma practicii CEDO se echivalează cu neexaminarea fondului cauzei.

Elucidarea tuturor împrejurărilor menționate are o mare importanță la examinarea corectă a cauzei, ceea ce instanța care a examinat fondul nu a efectuat, prin ce au fost încălcate normele dreptului procedural și dreptul la un proces echitabil, care neapărat servește drept temei pentru anularea încheierii atacate și remiterea cauzei la o nouă reexaminare, în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Astfel, reieșind din faptul că erorile admise de către instanța de fond nu pot fi reparate de către instanța de recurs, Colegiul Penal va remite cauza dată la o nouă reexaminare în instanța de fond.

La o nouă examinare, instanța de fond urmează să țină cont de cele enunțate mai sus și să emită o hotărâre legală, întemeiată și motivată în strictă conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

10. Conducându-se de prevederile art. 447-449 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău,-

D E C I D E:

Admite recursul *avocatului ***** în interesele condamnatei *****și recursul directorului Penitenciarului nr. 7 Rusca,* *****, casează încheierea Judecătoriei Hâncești sediul Central din 17 iunie 2022, prin care a fost admisă parțial plângerea condamnatei *****împotriva administrației Penitenciarului nr. 13 Chișinău, Penitenciarului nr. 11 Bălți, Penitenciarului nr. 16 Pruncul și Penitenciarului nr. 7 Rusca referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul pronunțării.

Președintele ședinței	Iordan Iurie
Judecător	Cojocari Elena
Judecător	Teleucă Stelian